

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра таксації лісу та лісового менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ лісового і садово-паркового господарства

Р. Д. Василюшин

« 22 » _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри таксації лісу та лісового менеджменту

Протокол № 11 від 20 травня 2024 р.

Т. в. о. завідувач кафедри

В. В. Миронюк

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Деревообробні та меблеві технології»

А. К. Спірочкін

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Лісова політика»**

Галузь знань 18 «Виробництво та технології»

Спеціальність 187 «Деревообробні та меблеві технології»

Освітня програма «Деревообробні та меблеві технології»

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: доцент кафедри таксації лісу та лісового менеджменту, к. е. н.,
доцент О. П. Павліщук

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Лісова політика»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	18 «Виробництво та технології»	
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	187 «Деревообробні та меблеві технології»	
Освітня програма	«Деревообробні та меблеві технології»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	1 – 2
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні заняття	15 год.	4 год.
Самостійна робота	90 год.	110 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Лісова політика» є набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації державної політики в галузі лісових відносин, спрямованої на ефективну охорону, збереження, відтворення та збалансоване використання лісових ресурсів.

Завданнями дисципліни «Лісова політика» є:

- розширення світогляду студентів стосовно суті лісової політики, її принципів, цілей, завдань та основних компонентів;
- поглиблення знань щодо елементів лісополітичної субсистеми, через які відбувається реалізація інтересів щодо лісу;
- розширення знань щодо законодавчо-правових засад національної лісової політики, реалізованих в «Конституції України», «Лісовому кодексі України» та інших законодавчих актах, а також їх правозастосування;

- набуття теоретичних знань та формування практичних вмінь щодо розроблення та реалізації ефективної системи інструментів лісової політики в галузі фінансового, екологічного та соціального права;
- поглиблення теоретичних знань щодо сутності та завдань державного регулювання й управління у сфері лісових відносин, а також щодо повноважень різних органів влади та їх функцій у формуванні й реалізації лісової політики;
- розширення теоретичних знань та поглиблення практичних вмінь щодо управління лісовою галуззю на засадах сталого розвитку та механізму практичної реалізації відповідних йому підходів;
- набуття теоретичних знань та формування практичних вмінь щодо механізму участі громадськості у формуванні та реалізації лісової політики.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв’язувати складні задачі та проблеми в професійній, освітній, науковій, дослідницькій та інноваційній діяльності, пов’язані з виробництвом продукції деревообробки, меблів та виробів з деревини, дослідженнями деревини, деревинних та недеревинних матеріалів, а також досліджувати, проектувати та впроваджувати відповідні ресурсощадні та екологічнобезпечні технологічні процеси, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 7. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 4. Здатність формулювати нові гіпотези та наукові і виробничі задачі в деревообробній та меблевій галузях, вибирати належні методи, способи та методики для їх розв’язку з урахуванням наявних та потенційних ресурсів.

СК 5. Здатність аналізувати існуючі процеси виробництва, проектувати і впроваджувати нові ефективні процеси деревообробних та меблевих виробництв.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 12. Уміти застосовувати вимоги вітчизняних та міжнародних нормативних документів щодо формулювання та розв’язання наукових та науково-технічних задач з розробки, виготовлення, випробування, сертифікації, утилізації продукції деревообробних та меблевих виробництв, створення та застосування ефективних технологій їхнього виготовлення.

ПРН 13. Уміти розраховувати еколого-економічну ефективність виробництва продукції деревообробних та меблевих виробництв.

ПРН 15. Забезпечувати належні умови праці, а також організовувати і навчати виробничий персонал вимогам охорони навколишнього середовища при роботі з шкідливими матеріалами.

ПРН 16. Розробляти і реалізовувати заходи з підвищення ефективності виробництва і з урахуванням його безпечності та екологічності, що спрямовані на скорочення витрат сировини і матеріалів, зниження трудомісткості продукції та енергозатрат, підвищення продуктивності праці.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	тиж-ні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування та реалізації лісової політики													
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади лісової політики	1	8	2				6	7,5	0,5			7	
	2	8		2			6	7,5		0,5		7	
Тема 2. Основні принципи, компоненти, цілі та задачі лісової політики	3	8	2				6	8	1			7	
	4	8		2			6	7,5		0,5		7	
Тема 3. Інструменти лісової політики	5	8	2				6	8,5	0,5			8	
	6	8		2			6	7,5		0,5		7	
Тема 4. Роль і функції держави у формуванні та реалізації лісової політики	7	7	2				5	8	1			7	
	8	7		2			5	7,5		0,5		7	
Разом за змістовим модулем 1		62	8	8			46	62	3	2		57	
Змістовий модуль 2. Лісова політика щодо управління лісами на засадах сталого розвитку													
Тема 5. «Сталий розвиток» та принципи управління лісами на засадах сталого розвитку	9	8	2				6	8	1			7	
	10	8		2			6	8,5		0,5		8	
Тема 6. Лісова сертифікація як ринковий інструмент лісової політики	11	8	2				6	8	1			7	
	12	8		2			6	8,5		0,5		8	
Тема 7. Участь громадськості у процесі прийняття рішень щодо управління лісами та лісовим господарством	13	9	2				7	8,5	0,5			8	
	14	9		2			7	8,5		0,5		8	
	15	8	1	1			6	8	0,5	0,5		7	
Разом за змістовим модулем 2		58	7	7			44	58	3	2		53	
Усього годин		120	15	15			90	120	6	4		110	

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лісова політика в контексті світових тенденцій у сфері економічного розвитку та збереження довкілля	2
2	Застосовне законодавство у сфері лісових відносин в Україні	2
3	Аналіз інструментів лісової політики України	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин й розподіл між ними державних функцій у формуванні та реалізації лісової політики. Модульна контрольна робота № 1	2
5	Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку: законність і сталість джерел походження деревини	2
6	Загальні вимоги щодо сертифікації ланцюга постачання за схемою FSC	2
7	Участь громадськості у здійсненні державної регуляторної політики. Модульна контрольна робота № 2	3
	Разом	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1. Глобальний лісоресурсний потенціал та пріоритети міжнародної лісової політики.	20
2	Самостійна робота 2. Інструменти лісової політики в галузі екологічного, фінансово-економічного та соціального права. Підтвердження законності походження деревини.	25
3	Самостійна робота 3. Стратегічні пріоритети лісової політики України в контексті сталого розвитку. Тенденції та законодавчі засади доступу до європейського ринку деревини та виробів з неї.	20
4	Самостійна робота 4. Дотримання законодавства як складова відповідального господарювання	25
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики результатів навчання є: екзамен; модульні тести; тестові роботи; мультимедійні презентації та захист практичних робіт.

6. Методи навчання

Методами навчання є: словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій); робота з навчально-методичною літературою (тезування, анування, рецензування); відеометод (дистанційні, мультимедійні методи); самостійна

робота (виконання завдань); індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання

Методами оцінювання є: екзамен; усне або письмове опитування; модульне тестування; командні проекти; есе; захист практичних робіт; презентації під час практичних занять та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Лакида П. І., Павліщук О. П. Лісова політика (ДМТ): електронний навчальний курс. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1525>.

2. Лакида П. І., Павліщук О. П., Карпук А. І., Кравець П. В. Лісова політика : навч. посіб. Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2019. 227 с.

3. Лакида П. І., Павліщук О. П., Кравець П. В. Лісова політика : підручник. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2021. 280 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року. Ірпінь, 2012. 130 с.

2. Європейський зелений курс. URL: <https://ecoaction.org.ua/ievropejskyj-zelenyj-kurs.html>

3. Іванюта С. П., Якушенко Л. М. Європейський зелений курс і кліматична політика України : аналіт. доп. ; за заг. ред. А. Ю. Сменковського. Київ : НІСД, 2022. 95 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022.12>
4. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні / Кравець П. В. та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : ННЦ ІАЕ, 2009. 250 с.
5. Карпук А.І. Економічне регулювання лісокористування в ринкових умовах : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня». 2012. 492 с.
6. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Київ : Преса України, 1997. 80 с.
7. Лісова політика України. Умови реалізації та пріоритети / М. Попков та ін. Правозастосування в лісовому господарстві України. 2013. URL: http://lespravo.com.ua/art/325-Lisova_politika_Ukraini._Umovi_realizacii_ta_prioriteti/.
8. Лісова політика: теорія і практика : монографія / Синякевич І. М. та ін. ; за ред. І. М. Синякевича. Львів : ЛА «Піраміда», 2008. 612 с.
9. Лісовий Кодекс України : постанова Верховної Ради України від 21.01.94 р. № 3852-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
10. Нормативно-правова база України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
11. Павліщук О. П., Кравець П. В. Взаємодія із зацікавленими сторонами згідно з FSC національним стандартом системи ведення лісового господарства для України. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*. 2020. Vol. 11. № 1. P. 55–65. URL: <https://doi.org/10.31548/forest2020.01.055>.
12. Павліщук О. П., Кравець П. В. Стратегічні пріоритети лісового господарства України в контексті «зеленої» економіки. *Економічний простір*. 2015. № 103. С. 227–238.
13. Полякова Л. В. Моделі управління державними лісами. URL: <https://ekoinform.com.ua/?p=5208>.
14. Синякевич І. М., Дейнека А. М., Соловій І. П. Лісова політика : підручник / за ред. І. М. Синякевича. Київ : Знання, 2013. 323 с.
15. Синякевич І. М. Лісова політика : підручник. Львів : ЗУКЦ, 2005. 224 с.
16. Соловій І. П. Політика сталого розвитку лісового сектора економіки: парадигма та інструменти : монографія. Львів : РВВ НЛТУ України, ТзОВ «Ліга-Прес», 2010. 368 с.
17. Сталий розвиток лісового господарства в Україні. URL: <http://sfmu.org.ua>.
18. Стратегічний план розвитку лісового сектору України : матеріали українсько-шведського проєкту. Київ, 2000. 80 с.
19. Участь громадськості в управлінні лісовим господарством : практ. посібн. / П. В. Кравець та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : Компринт, 2012. 56 с.
20. Chain of Custody Certification FSC-STD-40-004 V3-1. URL: <https://connect.fsc.org/document-centre/documents/resource/302>.
21. Communication from the commission to the European parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the Regions. New EU Forest Strategy for 2030. 2021. 28 p. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0572>.

22. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <https://www.fao.org/home/en>.
23. Forest Stewardship Council. URL: <https://fsc.org/en>.
24. Global Forest Resources Assessment 2020. Main report. FAO. 2020. URL: <https://doi.org/10.4060/ca9825en>.
25. Journal «Forest Policy and Economics». URL: <http://www.journals.elsevier.com/forest-policy-and-economics>.
26. Merlo M., Paveri M. Formation and implementation of forest policies: a focus on the policy tools mix / *Proceedings of the XI World Forestry Congress*. Antalya, Turkey : FAO, 1997. Vol. 5. Social Dimensions of Forestry's Contribution to Sustainable Development. P. 233–254.
27. Millar C., Stephenson N., Stephens Sc. Climate change and forests of the future: managing in the face of uncertainty. *Ecological Applications*. 2007. № 17 (8). P. 2145–2151.
28. Ministerial conferences on the Protection of Forests in Europe. URL: <https://foresteurope.org>.
29. Outcome Document of the Ukraine Recovery Conference URC2022 «Lugano Declaration» (Lugano, 4–5 July, 2022). URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/outcome-document-ukraine-recovery-conference-urc2022-lugano-declaration-lugano-4-5-july-2022>.
30. Programme for the Endorsement of Forest Certification. URL: <http://www.pefc.org>.
31. Regulation (EU) 2023/1115 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on the making available on the Union market and the export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation and repealing Regulation (EU) № 995/2010. *Official Journal of the European Union*. 2023. L 150. P. 206–247. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1115&qid=1712782631158>.
32. State of Europe's Forests 2020. 394 p. URL: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/SoEF_2020.pdf.
33. Sustainable Development Goals 2015-2030. URL: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>.
34. The FSC National Forest Stewardship Standard of Ukraine FSC-STD-UKR-01-2019 V 1-0. URL: <https://connect.fsc.org/document-centre/documents/resource/428>.
35. Towards a circular economy: Business rationale for an accelerated transition (2015). Ellen MacArthur Foundation. 20 p. URL: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/towards-a-circular-economy-business-rationale-for-an-accelerated-transition>
36. World Wide Fund For Nature. URL: <https://wwf.panda.org>.